

Observation syndicale aux examens

Base légale :

Arrêté royal du 28 septembre 1984 portant exécution de la loi du 19 décembre 1974 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités. (= statut syndical)

Art.14:

Toute organisation syndicale représentative a le droit de se faire représenter par un délégué auprès du jury de chaque concours ou examen de recrutement de membres du personnel, ainsi qu'auprès du jury de chaque concours, épreuve ou examen organisé pour les membres du personnel, qu'elle représente.

Le délégué doit s'abstenir de toute intervention dans le déroulement normal du concours, de l'épreuve ou de l'examen, et ne peut prendre part à la délibération du jury. Il ne peut prendre connaissance du procès-verbal des opérations, ni recevoir une copie de celui-ci. Toutefois, il peut faire acter ses remarques sur le déroulement du concours, de l'examen ou de l'épreuve, dans une annexe au procès-verbal.

Droits et devoirs de la délégation syndicale :

- Toute organisation syndicale a le droit d'envoyer un délégué comme observateur à l'examen en question. Ceci implique que l'autorité doit impérativement inviter les OS à y participer. (Si cela ne se fait pas/pas régulièrement : mettre le point en concertation.)
- Le délégué ne peut qu'**observer** et **constater** = ne rien dire, ne pas intervenir, etc. Il peut juste observer.
- Avant la réunion, afin d'éviter tout conflit d'intérêt, et ce même à la demande de l'autorité, le délégué doit à tout prix éviter d'aider dans "l'organisation" de l'examen (ex. mise en place des tables, distribuer les feuilles, donner des directions aux travailleurs, etc.).
- Il est important de faire acter **toute irrégularité éventuelle** (ex. l'examen ne se déroule pas dans le rôle linguistique du candidat; certains travailleurs reçoivent des questions beaucoup plus difficiles que d'autres; des membres de jurys quittent l'examen après avoir entendu que quelques candidats et pas la totalité; etc.) dans un **document annexé au procès-verbal** qui sera établi par le jury.
- La **fiche d'observation** doit être fournie par l'employeur et demandée par les observateurs présents avant l'épreuve. Le statut syndical ne prévoit pas de document type. Parfois, l'employeur donne une feuille blanche sur laquelle il faut alors ajouter le type d'épreuve, la date, le nom et l'OS de chaque observateur, une colonne observation et une colonne signature.

Notons également qu'il faut y avoir 1 feuille d'observation par examen (surtout quand des examens sont organisés sur plusieurs jours ou s'il y a plusieurs examens le même jour) et que s'il n'y a pas de remarque, il est également important de le noter.

Quand des observations sont faites, il faut absolument que l'observateur les notes pour lui-même également, quitte à ce qu'il demande éventuellement une copie de la feuille d'observation (pas toujours évident à obtenir, ni obligatoire). Raison : en cas de contestation, il faudra que l'observateur se souvienne de la remarque formulée.

- La délégation ne peut pas prendre connaissance du procès-verbal du jury, ni en recevoir une copie ou être présent lors des délibérations. Le délégué doit donc quitter la salle quand le jury délibère.
- Par la suite, tout candidat qui estime être lésé a la possibilité d'entamer un recours devant le tribunal contre le fait qu'il a raté l'examen (il faut toutefois pouvoir prouver le fait d'être lésé, ce qui n'est jamais évident). Dans cette optique, l'annexe reprenant les observations éventuelles des OS peut lui être très utile.

Vakbondsobservatie tijdens examens

Wettelijke basis:

Koninklijk Besluit van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel. (= vakbondsstatuut)

Art.14.

Iedere representatieve vakorganisatie heeft het recht om zich door een afgevaardigde te laten vertegenwoordigen in de examencommissie van elk examen of vergelijkend examen voor werving van personeelsleden, alsook in de examencommissie van elk vergelijkend examen, van elke proef of van elk examen georganiseerd voor de personeelsleden die ze vertegenwoordigt.

De afgevaardigde moet zich onthouden van iedere bemoeiing met het normaal verloop van het vergelijkend examen, van de proef of van het examen, en mag niet deelnemen aan de beraadslaging van de examencommissie. Hij mag geen kennis nemen van de notulen van de verrichtingen, noch een afschrift ervan ontvangen. Hij mag evenwel zijn opmerkingen over het verloop van het vergelijkend examen, van het examen of de proef doen aantekenen in een bijlage bij de notulen.

Rechten en plichten van de vakbondsdelegatie:

- Elke vakbond heeft het recht om een afgevaardigde als observator naar het examen te sturen. Dit houdt uiteraard in dat de werkgever de vakorganisaties hiervoor moet uitnodigen. (Indien dit niet of te zelden gebeurt, dient het punt in overleg geplaatst te worden.)
- De afgevaardigde mag enkel **kijken** en **vaststellen** = niets zeggen, op geen enkele wijze tussenkomen, enz.
- Om elke vorm van belangenvermenging te vermijden, moet de afgevaardigde (zelfs indien de overheid dit vraagt) vermijden om mee te helpen met de 'organisatie' van het examen (bv. klaarzetten van de tafels, verdeling van documenten, richting aangeven aan de kandidaten, enz.).
- Het is cruciaal om **elke vorm van eventuele irregulariteit** (bv. het examen vindt niet plaats in de taalrol van de kandidaat; sommige kandidaten krijgen veel moeilijkere vragen dan anderen; sommige juryleden verlaten het examen na het aanhoren van sommige kandidaten; enz.) te noteren in een **document** dat hernomen moet worden als **bijlage aan de notulen** die door de jury opgetekend zullen worden.
- Het **observatieblad** moet worden overhandigd door de werkgever en desnoods worden aangevraagd door de waarnemers en dit vóór het begin van het examen. Het vakbondsstatuut voorziet niet in een standaarddocument. Soms zal de werkgever een blanco vel papier overhandigen, waarop dan het type test, de datum, de naam en de vakbond van elke waarnemer genoteerd moet worden. Er moet eveneens een kolom voor de opmerkingen en een kolom voor de handtekening worden voorzien.

Ook dient er 1 observatieblad per examen te zijn (vooral als de examens over meerdere dagen worden georganiseerd of als er meerdere examens plaatsvinden op dezelfde dag zijn). Als er geen opmerkingen zijn, is het eveneens belangrijk om deze te noteren.

Als er observaties worden genoteerd, is het absoluut noodzakelijk dat de observator deze ook voor zichzelf noteert. Hij kan ook om een kopie van het observatieformulier vragen, wat evenwel niet altijd gemakkelijk te verkrijgen is, en ook niet verplicht is. Reden: in geval van een geschil moet de waarnemer zich herinneren welke opmerkingen hij gemaakt heeft.

- De delegatie mag geen kennis nemen van de notulen van de jury, noch er een kopie van ontvangen of aanwezig zijn tijdens de deliberatie. Wanneer de jury over het lot van de kandidaat/kandidaten debiteert, dient de afgevaardigde de zaal te verlaten.
- Later kan elke kandidaat die van mening is dat hij benadeeld werd deze beslissing aanvechten voor de rechtbank (het is evenwel niet altijd eenvoudig om te bewijzen dat je benadeeld bent). Hiervoor kan de bijlage die de vakorganisaties opgesteld hebben, uiteraard wel van groot nut zijn.